

Kone- ja metallialan työnjohtokoulutuskokeilu:

AMK-yhteistyö; rakennusmestarikoulutus; miten tästä
eteenpäin

Johtaja Mervi Karikorpi, 18.2.2011

Tarve

- Teknolohiateollisuuden yritykset arvioivat työnjohdon ja tiiminvetäjien tehtävissä työskentelevien henkilöiden määrä kasvavan. Samanaikaisesti suuret ikäluokat jäävät eläkkeelle. Tarve keskittyy pk-yrityksiin.
- Tekniikan erikoisammattitutkintoa pidetään hyvänä, mutta pk-yritysten ja oppilaitosten välinen yhteistyö ei ole nykyisellään riittävän vahvaa, jotta tätä väylää pitkin valmistuisi riittävä määrä osaajia työnjohdon tehtäviin.
- TUPA-koulutus ei anna valmiuksia työnjohdossa tarvittavaan osaamiseen, vaikka sinällään työelämälähtöisten jaksojen lisäämistä insinööriloulutukseen pidetään hyvänä.

Odotukset kokeilulta

- Aidosti uudenlainen työelämässä oleville ammattiosaajille tarkoitettu väylä – sisältö ja toteutustapa – jolla tavoitetaan erityisesti pk-yritykset ja niiden henkilöstö.
- Koulutuksen toteutus ja yritys-oppilaitos/amk -yhteistyö haastaa mukana olevat ammattiosaajat ja yritykset tuotannon kehittämiseen.
- Ammattikorkeakoulun ja ammattiopiston yhteistyö johtaa aidosti uudenlaiseen ohjelmaan - ei olemassa olevien kurssien tilkkutäkkiin.

Kone- ja metallialan uudet TYKO-ryhmät 2011

- **Kevät 2011:** AEL, Heltech, Sastamala, Tampere, Oulun aiempiin ryhmiin voi joustavasti liittyä mukaan.
- **Syksy 2011:** Turun AI
- SAKKY selvittää kysyntää uudelle ryhmälle
- Vaasan ruotsinkielinen koulutus: ei uutta ryhmää näillä näkymin.

Ammattikorkeakouluyhteistyö kone- ja metallialan TYKO:ssa (1/3)

- AEL toteuttaa itsenäisesti. Oulun seudun ammattiopisto tekee yhteistyötä Pohton kanssa.
- Ohjausryhmätyöskentely:
 - Metropolia, Savonia, TAMK, Turun amk
 - Savonian, TAMKin ja Turun AMKin opettajat ilmoittaneet osallistuneensa myös muihin suunnittelukokouksiin.
- AMKit eivät ole osallistuneet koulutuksen markkinointiin yrityksille.
- Ei erityistoimenpiteitä pk-yritysten suuntaan.

Ammattikorkeakouluyhteistyö kone- ja metallialan TYKO:ssa (2/3)

- Osallistuminen opetukseen vaihtelee ammattikorkeakouluittain – enimmillään 30 ov (Turku).
- Toimintamalli: Ammattiopistojen toteuttamat jaksot + mahdolliset AMKin toteuttamat jaksot; AMKit kokevat olevansa alihankkijan roolissa; ajatus yhteisestä uudesta ohjelmasta ei ole tähän mennessä toteutunut.
- TYKO:n kytkennät AMKeihin vähäisiä osin myös sen takia, että harvat vakinaiset AMK-opettajat ovat mukana kokeilussa. Pohdittavaa:
 - Onko yhteistyömallia ja sen mahdollisia haasteita arvioitu riittävän perusteellisesti yhdessä kokeilua käynnistettäessä ja sen alkumetreillä?
 - Onko AMKien johto riittävän sitoutunut kokeiluun ja vastaamaan pk-yritysten osaamistarpeisiin?
 - Kytkeytyykö insinöörikoulutuksen uhkaava etäännyminen työelämästä AMK-opettajien taustaan ja osaamiseen? Löytyykö kone- ja metallialan TYKO-kokeiluun AMKien opettajakunnasta opettajia, jotka tuntevat riittävästi erityisesti pk-yrityskenttää ja niiden osaamis- ja kehittämistarpeita. .

Ammattikorkeakouluyhteistyö kone- ja metallialan TYKO:ssa (3/3)

- AMKit arvioinnissa: Pääsääntöisesti perinteiset kokeet opettamistaan aineista. Muutamilta AMKeilta maininta kehittämistöiden käytöstä osaamisen osanäyttönä. Yksikään AMK ei maininnut, että osallistuisi kokonaisarviointiin.
- Hyväksilukeminen: Ei kirjallisia sopimuksia. Käsitellään tapauskohtaisesti, jos henkilö jatkaa joskus insinööriopintoihin. Hyväksilukemisen mahdollisuus liitetään osaamisiin, jotka henkilö on hankkinut AMK:n vastuulla olevissa koulutusosioissa.
- Yksittäisten opettajien keskinäisessä kanssakäymisessä ei sinällään ongelmia. Syitä sille, että yhteistyö ei toimi odotetulla tavalla: yhteinen näkemys osaamistavoitteista puuttuu/on puutteellinen; lähiopetuksen vähäinen määrä; valmistelu ei AMK-AOL – yhteistyön osalta ole ollut riittävää; ei riittävän vahvaa viestiä AMKien johdolta/OKM:ltä asian tärkeydestä; kustannuspohjaiset rahoitusmallit; AMKien etääntyminen työelämästä – erityisesti pk-yrityksistä.
- AMK-opettajat eivät kuitenkaan usko, että kokeiltava malli ratkaisee teollisuuden työnjohtajapulaa. Vaihtoehdoksi tarjotaan teknikkotutkintoon johtavaa koulutusta AMKeihin.

Rakennusmestarikoulutus

- AMKien toteuttama; 210 opintopistettä; käynnistyi 2007; (NQF-taso: 6)
- Kaksi vaihtoehtoa: Nuorten koulutuksena sekä aikuiskoulutuksena työn ohessa opiskellen.
- Rakennusteollisuus aktiivisesti mukana suunnittelussa ja toteutuksessa.
- Ohjatun harjoittelun (30 op) ja opinnäytetyön (10 op) lisäksi ammatillisia projekteja (20 op).
- Vetovoimaisia ja keskeyttämisprosentit tähän asti insinöörikoulutusta selvästi parempia.
- Tuottavuuden kehittämiseen, tiimityöskentelyyn/työn ohjaukseen ja asiakkuuden hallintaan liittyvät osaamiskokonaisuudet puuttuvat opetussuunnitelmasta tällä hetkellä kuitenkin kokonaan.
- Ongelmaksi on osin koettu myös yhteinen opiskelijavalinta insinöörikoulutuksen kanssa.

Pysyvän ratkaisun vaihtoehtoja teknologia-alojen työjohtokoulukseen. Vaihtoehdot myös osaamisprofiililtaan hieman erilaisia (1/3)

- **Vaihtoehto 1**: Teknikko, AMK, kone- ja metallitekniikka. Uusi työelämälähtöisesti profiloitunut 180 – 210 opintopisteen AMK-tutkinto (NQF-taso 6). Nuorten koulutuksena kokopäiväopiskeluna sekä aikuiskoulutuksena työn ohessa tapahtuvana opiskeluna. Tarkoitettu niin lukiosta kuin ammatillisesta koulutuksesta tuleville kuin työssä oleville ammattiosaajille. Yritykset, erityisesti kasvuhakuiset pk-yritykset, vahvasti mukana suunnittelussa ja toteutuksessa.
- **Vaihtoehto 2**: Uusi ammatillinen jatkotutkinto: Teknikko, kone- ja metallitekniikka. 80 opintoviikon laajuinen toisen asteen jatkotutkinto (NQF-taso 5 tai 6). Toteutetaan kokopäiväopiskeluna, työn ohessa tapahtuvana opiskeluna ja oppisopimuskoulutuksena. Koulutukseen pääsyn edellytyksenä on kone- ja metallialan tai perustutkinto tai muu soveltuva ammatillinen tutkinto sekä vankka etukäteistyökokemus alalta. Yritykset, erityisesti kasvuhakuiset pk-yritykset, vahvasti mukana suunnittelussa ja toteutuksessa.

Pysyvän ratkaisun vaihtoehtoja teknologia-alojen työnjohtokoulukseen. Vaihtoehdot myös osaamisprofiililtaan hieman erilaisia (2/3)

- **Vaihtoehto 3**: TEAT. Ammattiopistojen toteuttama 80 opintoviikon kokonaisuus, joka tähtää selvästi TEATin suorittamiseen. Toteutetaan vain työn ohessa tapahtuvan opiskeluna ja oppisopimuskoulutuksena. Nykyisen TEATin tavoitteita tarkistetaan kokeilun perusteella. Tarkoitettu vankan työkokemuksen omaaville työssä oleville ammattiosaajille. Yritykset, erityisesti kasvuhakuiset pk-yritykset, vahvasti mukana suunnittelussa ja toteutuksessa.
- **Vaihtoehto 4**: Ei uutta tutkintoa vaan työelämän tarpeista lähtevä, TEATia laajempi professional development PD-ohjelma. PD-ohjelma suunnitellaan niin, että TEAT voidaan tehdä osana ohjelmaa. Toteutetaan kuten nykyinen kokeilu (80 ov), mutta ammattiopistojen ja ammattikorkeakoulujen roolit määritellään selkeiksi. Toteutetaan työn ohessa opiskellen tai oppisopimuskoulutuksena. Tarkoitettu vankan työkokemuksen omaaville työssä oleville ammattiosaajille. Yritykset, erityisesti kasvuhakuiset pk-yritykset, vahvasti mukana suunnittelussa ja toteutuksessa.

Pysyvän ratkaisun vaihtoehtoja teknologia-alojen työnjohtokoulukseen. Vaihtoehdot myös osaamisprofiililtaan hieman erilaisia (3/3)

- **Vaihtoehto 5**: Kuten vaihtoehto 4, mutta ammattiopistot toteuttavat koulutusta ammattikorkeakoulujen sijaan yhdessä perusteilla olevan Management Institute of Finlandin (MIF) kanssa.

Kiitos!

**Teknologia
teollisuus**

